

marks Lykke. Fra det Synspunkt vil jeg prøve min Stilling overfor de forskjellige Lovforslag, som her komme frem, og fra det Synspunkt vil jeg saa ogsaa prøve min Stilling overfor det foreliggende Forslag. Spørgsmaalet bliver da saa for mig: Er Vedtagelsen af dette Lovforslag til Danmarks Lykke eller ikke? Svaret bliver da for mit Vedkommende lige det modsatte af det, den sidste ærede Taler for sit Vedkommende sagde. Jeg har en inderlig Overbevisning om, at Svaret maa blive „Nei“, og jeg skal tillade mig i al Korthed at begrunde dette nærmere. Den militære Side af Sagen skal jeg ikke komme ind paa; den er, saavidt mig bekjendt, tidligere udførlig og grundig behandlet her i denne Sal. Det er kun nogle enkelte Ting, jeg vil sige med Hensyn til den finansielle Side. Her kommer saa det nye Spørgsmaal, naar et Lovforslag af den Art foreligger: Staa de Fordele, som stilles i Udsigt, i et nogenlunde tilsvarende Forhold til de Offre, som kræves? Nu vil jeg forresten forudstikke den Bemærkning, at jeg ikke sætter Danmarks Lykke i Pengepugeri eller i at skraabe Penge sammen og holde sammen paa dem, et heller mener jeg, at naar der er Penge nok, uden at der bringes Offer til den ene eller den anden Side, saa er Danmark et lykkeligt Land. Tværtimod! jeg priser Offerberedvilligheden og holder den høit i Ære, naar den træder frem, hvor det gjælder en god Sag. Ser jeg nu paa de Fordele, der stilles os i Udsigt ved dette Forslag, og hvilke Offre der kræves, saa komme de ikke til at staa i et nogenlunde rimeligt Forhold fra mit Synspunkt. De Fordele, som stilles os i Udsigt, har jeg faaet Die paa derigjennem, at der, saavidt mig bekjendt, ifjor blev fra sagkundige Medlemmer af dette Thing udtalt, at Forslaget om Kjøbenhavns Landbefæstning var mangelfuldt, ufuldstændigt, at der krævedes endnu større Arbejder, naar det skulde svare til sin Hensigt, og i ethvert Tilfælde tror jeg nok, at det Høieste, man kunde stille os i Udsigt, var dette, at der er Sandsynlighed for, at vi kunne holde Kjøbenhavn, befæstet fra Landtiden, i nogle Aaaneader. For denne, som jeg synes, særdeles ringe Udsigt, skulle vi gaa til at bringe saa umaadelige Offre, som der kræves i denne Sag. Det foreliggende Lovforslag lyder jo paa et Beløb af lidt over 72 Mill. foruden 17 Mill. Kr., som ere forudsatte bevilgede ved de aarlige Bevillinger paa Finantsloven til Nybygninger. Det bliver 89 Mill. Hertil mener jeg, at vi kunne lægge Kapitaliseringen af de forvagede Udgifter til Hæren og Søværnet, som efter Bemærkningerne til dette Lovforslag udgjøre 700,000, 500,000 for Hæ-

rens Vedkommende og 200,000 for Søværnets. Kapitalisere vi dette blot for 20 Aar efter 5 pCt., svarer det til 14 Mill. — 14 Mill. til 89 Mill. bliver 103 Mill. Dernæst er der nævnt, at den aarlige Vedligeholdelse af disse Fæstningsværker vil udgjøre 100,000 Kr. Kapitalisationen heraf udgjør 2 Mill. Saaledes komme vi altsaa ifølge det foreliggende Forslag nu til 105 Mill. Kr. Man vil ogsaa kunne lægge Mærke til, at Kravene ere stegne, hver Gang der er kommet Forslag frem, og jeg tror nok, det tør siges med nogenlunde Sikkerhed, at komme vi først ind paa den Bane, end paa Kjøbenhavns Befæstning, saa vil Fremtiden kræve større og større Offre; thi Krigsvidenskaben skrider fremad. Det, som idag er godt, er maaske ikke godt imorgen. Imorgen skal der maaske noget Nyt til, og det, som vi idag have anskaffet, skal forkaestes. Jeg vil tillade mig at se lidt tilbage paa de forskjellige Forlangender med Hensyn til den samme Sag, som ere fremkomne paa Rigsdagen i de sidste ti Aar siden 1872, thi den samme Sag har jo været behandlet i 1872—73, 1874—75, 1875—76, i den overordentlige Samling i 1876, ifjor og iaar. I 1872—73 blev der forelagt et Forslag, hvori Kjøbenhavns Landbefæstning var indeholdt, som til sammen androg en Sum af 17,350,000 Rd., i 1874—75 et Forslag, i hvilket Kjøbenhavns Landbefæstning ikke er indeholdt, paa 16,800,000 Rd., i 1875—76 et Forslag paa 33 Mill. Kr., hvori ligeledes Kjøbenhavns Landbefæstning ikke er indeholdt, og i den ekstraordinære Samling i 1876 ligeledes et Forslag paa 33 Mill. Kr., ogsaa foruden Kjøbenhavns Landbefæstning; i 1881—82 et Forslag paa 66 Mill. og iaar paa 72 Mill. Jeg tænker mig, at de forskjellige Krigsministre, som have fremsat disse forskjellige Forslag, vistnok have været overbeviste om, at i Forhold til Tiden og de Krav, som da bleve stillede, vare disse Forslag tidsvarende. Men det vil jo heraf ses, at Kravene ere stegne i en foruroligende Grad fra 1872 til 1882, og der hører ikke megen Sagkundskab eller Spaamandssevne til for at kunne sige med Hensyn til Fremtiden, at Kravene ganske sikkert ville stige end yderligere; i hvert Fald er det en sikker Sag, at vil man se paa Fremtiden, maa man bygge paa de Erfaringer, man har fra Fortiden. Nu vil jeg dog ikke gaa ud fra, at Stigningen i den følgende Tid vil blive saa kolossal som i de sidste 10 Aar. Men alligevel vil jeg betragte det som givet, at Stigningen vil blive ved i Fremtiden, saa har jeg det Syn, at Beløbet vil blive saa stort, at det ligefrem efter min Formening vil overstige Danmarks Kræfter. Komme vi først ind paa denne Bane, vil al